

PRSP Antwerpen – bezwaarschrift Natuurpunt vzw

Terugblik op vorige planperiode

Projectontwikkelaars hebben de voorbije jaren niet stil gezeten. Op vlak van de taakstellingen inzake bijkomende woningen en bedrijventerreinen is intussen al veel gerealiseerd (*). Rond de versterking van de open ruimte, natuurverbindingen, ecologische infrastructuur en landschappelijke structuur is dat echter niet geval. Om de vooropgestelde doelstellingen zoals geformuleerd in het oorspronkelijke PRSP Antwerpen te realiseren, lijkt een significante inhaalbeweging op dat vlak onontbeerlijk.

(*) Bv. in Blaasveld werden de voorbije jaren heel wat woningen bijgebouwd (ook ten koste van de open ruimte). Hierdoor is het aantal huishoudens er boven de 1500 gekomen. Er dient over gewaakt dat de taakstellingen inzake wonen zich niet per definitie automatisch versterkt (zie infra). Ook het voorstel om Willebroek op te waarden tot stedelijk gebied zet de deur open voor nog verdere verstedelijking in de regio.

Opmerking:

- ⇒ De mogelijkheden tot bijkomende woningen werd gekoppeld aan de typologie van de woonkernen, dit o.a. op basis van het aantal huishoudens. Door kleine kernen te vergroten, kunnen ze een kaap bereiken die hen catalogeert onder een hogere categorie, hetgeen hen opnieuw meer ontwikkelingsmogelijkheden biedt. Zulk sneeuwbaaleffect, dat op die wijze niet meer gestoeld is op intrinsieke ruimtelijke overwegingen, dient alleszins vermeden te worden.

Meer aandacht voor natuur & duurzaamheid

De actualisatie van het PRSP Antwerpen heeft veel oog voor de taakstellingen inzake wonen, bedrijvigheid en recreatie, veelal met een significante verhoging van de taakstelling en meer mogelijkheden voor het buitengebied, dit ten nadele van de open ruimte. Het thema natuur krijgt daarentegen weinig of geen aandacht en de taakstellingen blijven dezelfde als diegenen die reeds in het eerste PRSP werden opgenomen. Vastgesteld wordt bovendien dat de provincie zich geen enkele kwantitatieve taakstelling oplegt inzake natuur, dit in tegenstelling tot de thema's wonen en economie.

Voorstel:

- ⇒ Het provinciebestuur wordt verzocht om alle thema's op een evenwaardige manier mee te nemen in de actualisatie van het PRSP. Dit komt er op neer dat ook het thema natuur de nodige aandacht verdient.
- ⇒ Het provinciebestuur wordt verzocht om in de actualisatie van het PRSP ook aandacht te schenken aan het duurzaam karakter van ruimtelijke ontwikkeling, ook bij de aanleg van nieuwe woonzones en bedrijventerreinen (met aandacht voor de beleidsthema's natuur, energie, water, mobiliteit, hinder en vaste stoffen).
- ⇒ Het provinciebestuur wordt tevens verzocht om kwantitatieve taakstellingen te voorzien voor het thema natuur.

Actualisering categorisering & implicaties natuur

Het structuurplanningsproces voorziet in ruimtelijke doel/taakstellingen voor diverse maatschappelijke activiteiten zoals wonen, bedrijvigheid, recreatie, natuur,... De lokale ontwikkelingsmogelijkheden voor

deze worden in beginsel gekoppeld aan de typologie van gemeenten en structuren (infrastructuur, natuur), kortweg 'categorisering' genaamd.

De actualisatie van het PRSP Antwerpen voorziet in een gedeeltelijke herziening van de categorisering van de steden en gemeenten. Gezien de categorisering de lokale ontwikkelingsmogelijkheden bepaalt, heeft deze herziening belangrijke implicaties welke in dit geval ten koste gaan van de open ruimte en natuur.

De herziening heeft niet enkel betrekking op de opwaardering van bepaalde (deel)gemeenten (nl. het toewijzen aan een hogere categorie), maar er werd ook een nieuwe categorie gedefinieerd als 'bedrijfs-ondersteunende hoofddorpen' wat de deur openzet voor nieuwe lokale bedrijventerreinen in (deel)gemeenten waar dit tot voordien niet mogelijk was.

Volgens het PRSP was oorspronkelijk voorzien dat structuurondersteunende hoofddorpen (type I) en gewone hoofddorpen (type II) de taak hebben in de opvang van de behoefte aan bijkomende lokale bedrijventerreinen (tot 5 ha, richtinggevend). De actualisatie van het plan voorziet nu in een nieuwe typologie waarbij deze behoefte aan bijkomende lokale bedrijventerreinen kan worden opgevangen in bedrijfsondersteunende hoofddorpen. Alle vroegere type III hoofddorpen werden nu toegevoegd aan deze nieuwe categorie, en dit zonder enige ruimtelijke kwalitatieve afweging.

Concreet betekent dit dat hoofddorpen die voorheen tot type III behoorden, en nu dus getypeerd werden als 'bedrijfsondersteunende hoofddorp' (zie tabel 6 in de actualisatie van het PRSP Antwerpen), voortaan ook een lokaal bedrijventerrein kunnen oprichten. Het gaat om tal van nieuwe locaties, allen aangegeven in het geel in tabel 1 van dit advies.

Doordat de selectie als bedrijfsondersteunende hoofddorpen niet overgenomen werd in het bindende gedeelte van het voorstel tot geactualiseerd PRSP, kunnen gemeenten in de toekomst zelf voordragen om al dan niet tot de ontwikkeling van een nieuw lokaal bedrijventerrein over te gaan.

Voorheen gold voor dergelijke terreinen een richtinggevende oppervlakte van 5 ha per hoofddorp, welke gespreid konden worden over meerdere locaties. De actualisatie van het PRSP Antwerpen stelt nu dat gemeenten in het buitengebied meer dan 5 ha kunnen ontwikkelen, om te voldoen aan de vraag of omwille van de terreinconfiguratie.

Tabel 1: Vergelijking typologie oorspronkelijk PRSP en haar actualisatie m.b.t. de mogelijkheden tot nieuwe lokale bedrijventerreinen

Hoofddorpen type I en II (Oorspronkelijk PRSV)		Bedrijfsondersteunende hoofddorpen (Voorliggende actualisatie PRSV)	
Gemeente	Categorie	Gemeente	Bedrijfsond. hoofddorp
Arendonk	Type II	Arendonk	Arendonk
Antwerpen	-	Antwerpen	Berendrecht
Baarle-Hertog	Type III	Baarle-Hertog	Baarle-Hertog
Balen	Type I	Balen	Balen
Berlaar	Type II	Berlaar	Berlaar
Bonheiden	Type III	Bonheiden	Bonheiden
Bornem	Type II	Bornem	Bornem
Brasschaat	Type III	Brasschaat	Brasschaat, Maria-ter-Heide
Brecht	Type I	Brecht	Sint-Job-in-'t-Goor, Sint-Lenaerts
Dessel	Type III	Dessel	Dessel
Duffel	Type I	Duffel	Duffel
Essen	Type I	Essen	Essen
Grobbendonk	Type III	Grobbendonk	Grobbendonk
Herenthout	Type III	Herenthout	Herenthout
Herselt	Type III	Herselt	Herselt
Hulshout	Type II	Hulshout	Hulshout

Kalmthout	Type I	Kalmthout	Kalmthout
Kapellen	Type III	Kapellen	Kapellen, Putte
Kasterlee	Type II		
Laakdal	Type III	Laakdal	Veerle
Lille	Type III	Lille	Lille
Malle	Type I	Malle	Westmalle, Oostmalle
Meerhout	Type I	Meerhout	Meerhout
Merksplas	Type II	Merksplas	Merksplas
Mol	Type I	Mol	Wezel
Nijlen	Type III	Nijlen	Nijlen, Kessel
Olen	Type I	Olen	Olen-centrum, Onze-L-V-Olen
Putte	Type II	Putte	Putte, Beerzel
Puurs	Type I	Puurs	Puurs
Ranst	Type II	Ranst	Ranst, Oelegem
Ravels	Type II	Ravels	Ravels
Retie	Type II	Retie	Retie
Rijkevorsel	Type I	Rijkevorsel	Rijkevorsel
Rumst	Type III	Rumst	Reet
Schilde	Type III	Schilde	Schilde
Schoten	Type III	Schoten	Schoten
Stabroek	Type II	Stabroek	Stabroek, Hoevenen
Sint-Amands	Type III	Sint-Amands	Sint-Amands
Vorselaar	Type III	Vorselaar	Vorselaar
Westerlo	Type I	Westerlo	Westerlo, Oevel
Willebroek	Type I	Willebroek	Willebroek, Blasveld
Wuustwezel	Type I	Wuustwezel	Wuustwezel, Gooreind
Zandhoven	Type III	Zandhoven	Zandhoven
Zoersel	Type III	Zoersel	Zoersel

Opm.: Locaties in het geel kunnen ingevolge de nieuw voorgestelde typologie in de planperiode 1992-2012 een nieuw lokaal bedrijventerrein aanleggen, terwijl dat voorheen niet mogelijk was.

De nieuw voorgestelde typologie en de manier waarop die is toegepast op de gemeenten in het buitengebied, is volledig in strijd met verschillende fundamentele uitgangspunten van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV, gecoördineerde versie 2004), zijnde de gewenste ruimtelijke structuur en in het bijzonder het vrijwaren van het buitengebied, het tegengaan van de verdere versnippering ervan en de bundeling van economische activiteiten in economische knooppunten.

Het is dan wel begrijpelijk dat de vroegere typologie te strikt was en te weinig rekening hield met lokale situaties en er dus situaties denkbaar zijn waar de inplanting van een nieuw lokaal bedrijventerrein vanuit ruimtelijk standpunt beter plaats zou vinden in een hoofddorp type II i.p.v. I of type III i.p.v. II, maar de huidige typologie zet gewoon voor alle dorpen de deur open naar verdere industriële ontwikkeling.

Voorstel:

- ⇒ Het provinciebestuur wordt verzocht omzichtig om te springen met de erkenning van locaties als bedrijfsondersteunende hoofddorpen. De wijze waarop nu alle vroegere hoofddorpen type III zondermeer als bedrijfsondersteunend hoofddorp worden gecategoriseerd is vanuit een duurzame ruimtelijke ordening onbegrijpelijk. Voorgesteld wordt om minstens te werken met een lijst van ruimtelijk criteria waarom een locatie door de provincie al dan niet als bedrijfsondersteunend hoofddorp wordt aangeduid, aangevuld met criteria van economische aard. De keuze om al dan niet een lokaal bedrijventerrein te kunnen ontwikkelen ligt daardoor niet zomaar in handen van de gemeente zelf. Dit belet dat de keuze daartoe te sterk zou ingegeven zijn door economische en financiële motieven (bv. belastingsinkomsten door nieuwe bedrijven, de winsten op de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen, enz.). Kleine gemeenten in het buitengebied (o.a. de vroegere hoofddorpen type III) hebben vaak niet de know-how of personele middelen om lokale bedrijventerreinen zelf te ontwikkelen. Derden (intergemeentelijke verenigingen, private ontwikkelaars,...) spelen graag op deze lacune in, net omwille van financiële motieven.

- ⇒ Het provinciebestuur wordt verzocht om de richtinggevende grootte van lokale bedrijventerreinen te behouden op 5 ha of ten minste deze richtinggevende limiet te behouden voor de hoofddorpen die voorheen behoorden tot de categorie II en III.
